

Î N C H E I E R E

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Teleche împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 septembrie 2017 Tatiana Teleche a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 01 aprilie 2010, a fost pornită urmărirea penală în privința Tatianeii Teleche prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău.

La 13 iulie 2010, Tatiana Teleche a fost recunoscută în calitate de învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 septembrie 2013, a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, însă procesul penal în privința sa fiind încetat din motivul intervenirii termenului de prescripție, concomitent fiind revocată măsura preventivă, declarația de nepărsire a localității și încasat de la Tatiana Teleche în beneficiul SRL „Transneogrup”, SRL „Neonilia”, SRL „IQ Impex” prejudiciul material în mărime de 545 565,30 de lei.

Susține că prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2014, a fost condamnată în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la opt ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar pentru femeii de tip închis, iar în partea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, procesul penal a fost

încetat, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, concomitent, fiind dispusă încasarea de la reclamanta Tatiana Teleche în beneficiul SRL „Transneogrup” a sumei de 450 013,71 lei.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2014, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2014 și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, Tatiana Teleche a fost achitată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 noiembrie 2016, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și remisă cauza la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2017, procesul penal privind tragerea la răspundere penală a Tatiane Teleche în baza art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b) și d) din Codul penal, a fost încetat pe motivul că au fost încălcate prevederile legale referitoare la sesizarea instanței.

Astfel procesul penal în privința sa a avut o durată excesivă de examinare, deoarece a durat șapte ani și trei luni și în toată această perioadă dînsa s-a aflat sub acuzație penală gravă.

Precizează că cauza penală s-a examinat în faza de urmărire penală de la 01 aprilie 2010 până la 28 septembrie 2010, în instanța de fond de la 28 septembrie 2010 până la 27 septembrie 2013, în instanța de apel s-a examinat de trei ori, și anume în perioadele: 21 octombrie 2013 – 23 mai 2014, 23 ianuarie 2015 – 15 decembrie 2015 și 16 decembrie 2016 – 19 iunie 2017, iar în instanța de recurs cauza penală s-a examinat de două ori: de la 07 august 2014 până la 09 decembrie 2014 și respectiv, de la 10 februarie 2016 până la 01 noiembrie 2016.

Totodată, declară că din data de 13 iulie 2010 până la 27 septembrie 2013, dînsa a fost supusă măsurii preventive – de nepărsire a localității, iar în perioada 23 mai 2014 – 09 decembrie 2014, a avut statut de persoană condamnată la privațiune de libertate și a fost eliberat un titlu executoriu privind încasarea prejudiciului material în mărime de 450 013,71 lei.

Mai invocă că a participat în toate ședințele de judecată și în toată această perioadă s-a aflat într-o stare de incertitudine în ceea ce privește rezultatul acuzațiilor penale, riscând inclusiv și privațiune de libertate.

La fel, remarcă că în perioadă respectivă, nu a putut dispune liber de dreptul său de a circula și a părăsi țara, aflându-se trei ani sub declarație de nepărsire a localității, în timp ce legislația procesual penală obligă persoana cu statut de bănuț, învinuit, inculpat să se prezinte la citarea organului de urmărire penală sau a instanței sub riscul de a fi arestat în caz de neprezentare.

Astfel, afirmă că datorită duratei excesive a procedurilor judiciare și pronunțarea unei sentințe de condamnare, a fost afectată libertatea și siguranța sa, dar și dreptul de proprietate, prin eliberarea unui titlu executoriu, inclusiv i s-a creat o stare de anxietate și frustrare de lungă durată, mai ales că cauza s-a examinat de trei ori în instanța de apel cu pronunțarea a trei soluții diferite de condamnare, achitare și încetare a procesului penal, iar instanța de recurs a favorizat practica vicioasă a rejudecărilor, având competența legală de a pronunța o soluție finală.

Cu referire la prevederile art. 20 alin. (1) al Constituției și art. 20 alin.(1) din Cod penal, susține că pentru dînsa cauza penală a avut o importanță crucială, deoarece acuzația adusă era atât de gravă că risca de la 7 până la 12 ani privațiune

de libertate, iar dânsa născuse un copil în scurt timp după înaintarea învinuirii, trăind sub pericolul despărțirii de acesta.

Consideră că instanțele de judecată nu au folosit în deplină măsură atribuțiile legale de a înceta procesul penal din motivul nulității actelor procedurale, drept rezultat, nulitatea rechizitoriului fiind recunoscută doar peste șapte ani după întocmirea acestuia, astfel încât nici o instanță nu a invocat acest fapt din oficiu, după cum prevede art. 251 alin. (3) Cod de procedură penală.

Suplimentar a precizat că cauza penală nu este atât de complexă, deoarece în dosar figurau doar doi inculpați, iar martorii acuzării și părțile vătămate locuiau în Chișinău, toate expertizele judiciare au fost efectuate până la intentarea cauzei penale în privința sa, iar unele proceduri judiciare nici nu au fost necesare și obligatorii, în condițiile în care rechizitoriul și învinuirea erau afectate de nulitate din data întocmirii lor.

În asemenea circumstanțe, consideră că cauza a avut un impact negativ, provocându-i retrăiri imense și ireparabile, astfel încât prejudiciul moral îl estimează la suma de 150 000 de lei.

A solicitat Tatiana Teleche constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale privind acuzarea sa de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, precum și încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a prejudiciul moral în mărime de 150 000 de lei.

În cadrul examinării cauzei, la 02 noiembrie 2017, Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicând că perioada încălcării examinării cauzei penale privind acuzarea Tatiane Teleche în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5), art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal urmează a fi calculată nu din data începerii urmăririi penale prin ordonanța procurorului din 01 aprilie 2010, dar din data primei audieri a reclamantei pe acest dosar în calitate de martor potrivit procesului-verbal din 22 noiembrie 2005.

În acest sens declară că prin procesul-verbal din 22 noiembrie 2005, dânsa a fost audiată în calitate de martor pe faptul însușirilor și delapidării averii de la întreprinderile SRL „Neonilia”, SRL „Transneogrup” și SRL „TQ Impex”, ulterior, la 16 martie 2006 fiind audiată repetat în calitate de martor pe marginea aceluiași dosar.

La fel, indică că la 25 august 2006, ofițerul de urmărire penală pe cauze excepționale a întocmit un raport, prin care propune înaintarea învinuirii Tatiane Teleche de săvârșirea infracțiunilor pe marginea cărora a fost audiată ca martor, fiind audiată în data de 19 septembrie 2006, a treia oară în calitate de martor.

Așadar, evidențiază că peste trei ani și șapte luni, anume la 01 aprilie 2010, prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău, a fost pornită urmărirea penală în privința sa.

În acest sens, procesul penal în privința Tatiane Teleche a avut o durată excesivă de examinare, având o perioadă de 12 ani și o lună până în apel și toată această perioadă reclamanta s-a aflat sub acuzație penală gravă.

Consideră că durata excesivă a procedurilor penale urmează a fi calculată din data primei audieri ca martor, prin prisma cauzei Kaleja vs Letonia (cererea 22059/08) din 05 octombrie 2017, unde Curtea Europeană a reiterat că potrivit art. 6 alin. (1) Convenției Europene a Drepturilor Omului „se poate vorbi despre

existența unei acuzații în materie penală din momentul în care persoana a fost notificată oficial de către autoritățile competente, cu privire la susținerea că a comis o infracțiune, sau din momentul în care situația sa a fost afectată în mod substanțial de acțiunile întreprinse de autorități, ca urmare a existenței unei suspiciuni în ceea ce o privește”.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 02 februarie 2017, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Tatiana Teleche.

S-a constatat încălcarea dreptului Tatianeii Teleche la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale privind învinuirea de comiterea infracțiunilor stabilite de art. 191 alin. (5) Cod penal și art. 361 alin. (2) lit.b) și d) Cod penal.

S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Tatianeii Teleche suma de 40 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

În rest acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Tatianeii Teleche împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral cauzat prin această încălcare, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a constatat că procedurile penale în privința Tatianeii Teleche s-au început odată cu emiterea la 23 septembrie 2005 a ordonanței privind începerea urmăririi penale pe faptul însușirilor și delapidării averii ale întreprinderilor SRL „Neonilia”, SRL „Transneogrup” și SRL „IQ Impex”.

Având în vedere faptul că a existat o suspiciune în privința reclamantei, cum o demonstrează și Raportul din 25 august 2006 privind propunerea înaintării învinuirii acesteia, și faptul că a fost chestionată despre implicarea sa de la începutul procedurilor penale și pe parcursul acestora, instanța de judecată a conchis că reclamanta a fost afectată în mod substanțial începând cu data de 22 noiembrie 2005, când pentru prima dată a fost audiată în calitate de martor pe faptul însușirii ilegale a fondurilor întreprinderilor SRL „Neonilia”, SRL „Transneogrup” și SRL „IQ Impex”.

Respectiv, perioada care trebuie avută în vedere în cazul dat începe de la 22 noiembrie 2005, data primei audieri a reclamantei pe cauza penală în calitate de martor și până la 19 iunie 2017, când Curtea de Apel Chișinău a dispus încetarea procesului penal privind tragerea la răspundere penală a Tatianeii Teleche în baza art. 191 alin. (5) și art. 361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, din motivul că au fost încălcate prevederile legale referitoare la sesizarea instanței, perioada pretinselor violări a duratei procedurilor penale.

Așadar, procedurile penale, în perioada pretinsă, au durat 11 ani 6 luni 27 zile, desfășurându-se pe trei grade de jurisdicție, și care nici până în prezent nu au fost finisate, la moment cauza aflându-se spre examinare în instanța de recurs.

Reieșind din perioada examinării cauzei penale, de durata totală a procedurilor și de atitudinea părților la judecarea cauzei, de complexitatea ei, precum și miza (interesul) pentru reclamantă, instanța de judecată a concluzionat că cerința cu privire la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, prevăzută de legea națională și articolul 6 § 1 al Convenției, în cauza dată nu a fost respectată, aspect care a generat constatarea acestei încălcări.

Referitor la pretenția reclamantei privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei sale în termenului rezonabil instanța de judecată a reținut că, Tatianeii Teleche i-a fost cauzat un anumit nivel de stres și frustrare, ca urmare a duratei excesive a procedurilor penale, însă suma de 150 000 de lei pretinsă de reclamantă în vederea reparării prejudiciului moral este exagerat de mare și nu este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de aceasta prin tergiversarea examinării cauzei, din care considerente, instanța, ținând cont de faptul că reclamanta este îndreptățită la despăgubiri pentru daune morale și în baza principiilor echitabile, a acordat ultimei, cu titlu de reparare a acestui prejudiciu, suma de 40 000 de lei, respingând în rest pretenția respectivă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de reprezentant Ministerului Justiției, Gainaru Iulian.

S-a admis apelul declarat de reprezentanta Tatianeii Teleche, avocatul Beriozchin Ana.

S-a modificat hotărârea din 02 februarie 2018 a Judecătoreii Chișinău, sediul Buiucani, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Teleche împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și repararea prejudiciului moral cauzat, în partea încasării prejudiciului moral, măbind suma prejudiciului moral, încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Tatianeii Teleche de la 40 000 de lei pînă la 70 000 de lei.

În rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a conchis că soluția oferită de prima instanță este justă și argumentată, în partea constatării încălcării dreptului Tatianeii Teleche la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale privind învinuirea acesteia de comiterea infracțiunilor stabilite de art.191 alin. (5) Cod penal și art.361 alin. (2) lit.b), d) Cod penal, însă a considerat că suma de 40 000 de lei încasate cu titlu de prejudiciu moral este o sumă inechitabilă, fiind disproporțională în raport cu prejudiciul cauzat, întrucît durata încălcării dreptului Tatianeii Teleche este de 11 ani 6 luni 27 zile, și avînd în vedere că miza pentru aceasta este una majoră datorită acuzațiilor aduse care au greutatea unei condamnări la pedeapsa închisorii de la 8 la 15 ani, a ajuns la concluzia de a modifica hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral.

La 01 martie 2019 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs în temeiul art.432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) Cod de procedură civilă, solicitând casarea deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărîrii din 02 februarie 2018 a Judecătoreii Chișinău, sediul Buiucani, cu emiterea unei hotărîri noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În susținerea și motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei, menționând că instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat normele de drept material.

A indicat că perioada de examinare din speța principală pentru care se pretinde constatarea încălcării art. 6 din CEDO și art.2 din Legea nr.87, nu poate fi imputată exclusiv organului de urmărire penală. În anumite situații acordarea de satisfacții

materiale/morale nu constituie o regulă, în materia drepturilor omului o recunoaștere oficială și publică a violării constituie uneori în sine o satisfacție.

Reclamanta dacă pretinde că a fost încălcat termenul rezonabil de examinare a cauzei, dispunea de toate pîrghiile legale de a înainta instanței de judecată o cerere de urgentare a examinării cauzei conform prevederilor art.20 Codul de procedură penală. În acest sens a menționat pasivitatea reclamantei în ce privește nedepunerea cererii de accelerare a procedurii de examinare a pricinii. Prin urmare, Tatiana Teleche a confirmat și a aprobat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea judecătorească și părțile implicate în proces, ca ulterior în mod neîntemeiat să înainteze prezenta acțiune civilă în temeiul Legii nr.87.

Solicitarea privind acordarea unui prejudiciu moral este nejustificată și neîntemeiată, deoarece Legea nr.87 din 21.04.2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu, în lipsa dreptului de a solicita acordarea acestui prejudiciu și în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

A invocat că instanța de fond dispunând încasarea prejudiciului moral în beneficiul Tatiane Teleche nu a ținut cont de jurisprudența Curții Europene, ce a adus la aplicarea eronată a normelor de drept material.

A evidențiat faptul că toate amânările ședințelor de judecată ce au avut loc în speța în care se invocă tergiversarea examinării cauzei sunt explicate și motivate, din acest considerent nu a existat nici un temei de a constata încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil.

La 15 martie 2019 Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin, a declarat recurs în temeiul art.432 alin. (2) lit. a), c) Cod de procedură civilă, solicitând modificarea deciziei din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin majorarea prejudiciului moral încasat în beneficiul Tatiane Teleche de la 70 000 de lei pînă la 150 000 de lei.

În susținerea și motivarea recursului a indicat că Curtea Europeană în nenumărate cauze a reiterat că valoarea compensației acordate de instanțele naționale în cauzele privind constatarea încălcării a unui drept garantat de CEDO nu trebuie să fie mai mică în comparație cu sumele acordate de Curte în acest sens (cauza Brudan vs România, Mătăsaru vs Molsova, Ciolacu vs Moldova).

În cauza Caleja vs Letonia pentru încălcare similară în materie penală pentru o durată excesivă a procedurilor judiciare penale de 9 ani și 10 luni s-au acordat 4000 de euro, 407 euro pentru un an.

A menționat că instanța de fond și instanța de apel corect au calculat durata încălcării dreptului recurente la examinarea cauzei penale într-un termen rezonabil 22 noiembrie 2005 – 19 iunie 2017, însă suma acordată pentru durata unei proceduri penale de 11 ani 6 luni 27 zile este prea mică comparativ cu cauza enunțată.

Astfel, pentru durata excesivă a examinării cauzei penale de 11 ani 6 luni și 27 zile care au impus restricții de circulație liberă și a existat riscul unei pedepse grave, suma acordată este înechitabilă în raport cu durata încălcării și suferințelor cauzate și considerabil mai mică decât cele acordate de CtEDO.

Totodată, în sensul art. 6 alin. (1) CEDO Tatiana Teleche nu-și pierde statutul de victimă atîta timp, cît nu este acordată o compensație echitabilă standardelor CtEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 13 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 21 ianuarie 2018 (f.d. 253, vol.I), de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova fiind recepționată la 06 februarie 2019 (f.d. 7, vol.II). Totodată la materialele dosarului lipsește confirmarea recepționării deciziei recurate de către Tatiana Teleche.

Astfel, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin, la 01 martie 2019 și respectiv la 15 martie 2019, au fost depuse în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicînd determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul depus de Tatiana Teleche, reprezentată de avocatul Ana Beriozchin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh